

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1403-1445/1

Chișinău

«16» 12 2011

**Biroul Permanent
al Parlamentului
Republicii Moldova**

Prin prezenta, vă expediem spre examinare, în mod prioritar, proiectul de lege privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (autor – *Ministerul Economiei*), aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.942 din 13 decembrie 2011.

Anexă: *Hotărârea Guvernului nr. 942 din 13.12.2011 (2 ex.) – 4 foi;*

*Proiectul de lege privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător
(în 2 limbi) – 52 foi;*

Nota informativă – 2 foi.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Ex.: N. Stratan
Tel. 250 432

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>2804</u>
- 15 -	<u>16</u> 2011
Ora	_____

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+373-22-250104

Fax:
+373-22-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 942
din 12 decembrie 2011

Chișinău

Pentru aprobarea proiectului de lege privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrului economiei

Vaieriu LAZĂR

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul, obiectul de reglementare și domeniul de aplicare al prezentei legi

(1) Scopul prezentei legi constă în consolidarea cadrului juridic și instituțional în domeniul efectuării controlului de stat (în continuare – control) asupra activității de întreprinzător.

(2) Obiectul de reglementare al prezentei legi constă în:

- a) organizarea și desfășurarea controlului;
- b) stabilirea principiilor fundamentale ale controlului;
- c) stabilirea procedurii de efectuare a controlului.

(3) Dispozițiile prezentei legi nu se aplică asupra:

- a) activității organelor de urmărire penală, inclusiv a acțiunilor de control efectuate de organele de urmărire penală necesare începerii și desfășurării urmăririi penale;
- b) controalelor efectuate de către organele de control în procesul auditului public extern și intern asupra modului de formare, administrare și de utilizare a resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public, care sînt reglementate de prevederile legilor speciale;
- c) controalelor efectuate în domeniile fiscal, vamal și financiar (bancar și nebanancar).

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi se definesc următoarele noțiuni:

act de control – act administrativ întocmit în formă scrisă de controlor după exercitarea controlului, care îndeplinește cerințele impuse de prezenta lege;

autoritate cu funcție de supraveghere – organ ce asigură aplicarea și respectarea legislației în domeniul său de competență, inclusiv în baza atribuțiilor de control acordate în temeiul actelor legislative, însă nu este învestit cu abilitatea de a iniția controlul și/sau a acorda mandat de control conform

prezentei legi. În sensul prezentei legi, orice *organ abilitat cu funcții de control* în domeniul său de competență poate fi și *autoritate cu funcții de supraveghere*;

condica de înregistrare a controalelor – registru, deținut de persoanele fizice sau juridice ce desfășoară activitate de întreprinzător sau de către o parte a acestora (în continuare – persoană supusă controlului), pentru înregistrarea tuturor controalelor efectuate de către organele abilitate cu funcții de control în conformitate cu prezenta lege;

control – totalitatea acțiunilor de verificare a respectării de către persoanele supuse controlului a prevederilor legislației, realizate de un organ public abilitat cu funcții de control sau de un grup de astfel de instituții;

control comun – control la care participă simultan controlori din partea a două sau mai multe organe de control;

control planificat – control care nu este interzis de prezenta lege, conform datelor Registrului de stat al controalelor și despre care persoana supusă controlului este notificată în termen de 5 zile lucrătoare. Toate controalele care nu corespund noțiunii de control planificat se consideră *controale inopinate*;

control inopinat – control care nu este planificat din timp și care se efectuează, în baza evaluării riscurilor, în scopul constatării efective a proceselor activității persoanei supuse controlului, pentru neadmiterea încălcării legislației;

control repetat – control prin care se apreciază calitatea și se determină corectitudinea controalelor efectuate anterior prin verificarea și contrapunerea rezultatelor controlului efectuat anterior cu rezultatele reale constatate în urma controlului repetat, considerându-se control inopinat și efectuându-se în situația în care rezultatele controlului anterior sînt neconcludente, incomplete sau nesatisfăcătoare;

controlor – persoana împuternicită prin delegație de control să exercite în mod efectiv un control asupra unei persoane supuse controlului;

delegație de control – act emis în temeiul deciziei de control prin care se certifică dreptul controlorului de a exercita un control asupra unei persoane supuse controlului, avînd mențiunile stabilite de prezenta lege;

decizia de a controla – act administrativ emis de un organ de control, în limitele competențelor, prin care este desemnată persoana asupra căreia va fi exercitat controlul și prin care este emisă delegația de control;

mandat de control – act administrativ emis de către organul de control unei autorități cu funcții de supraveghere în scopul efectuării controlului asupra corespunderii activității persoanei supuse controlului cu anumite condiții;

monitorizare – totalitatea acțiunilor întreprinse de către autoritatea administrației publice centrale responsabilă de monitorizare în domeniul controalelor, prin analiza neîntreruptă sau periodică a unor informații sau probe, ce caracterizează cu probabilitate abaterile de la prevederile legislației, fără a interveni în activitatea organelor abilitate cu funcție de control;

organ abilitat cu funcție de control (organ de control) – autoritate a administrației publice, instituită prin lege, care este investită cu funcții de

control, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public și care are abilitatea de a iniția controlul și/sau de a elibera mandat de control;

persoana supusă controlului (controlată) – orice persoană fizică și/sau juridică care practică activitate de întreprinzător și este pasibilă controlului;

Registru al controalelor – registru public de evidență a controalelor, care se ține în mod obligatoriu de către organele de control;

Registrul de stat al controalelor – registru public consolidat de evidență a controalelor, care se ține în mod obligatoriu de către autoritatea competentă în domeniul controalelor;

risc – probabilitatea cauzării daunelor și gradul acestora, în urma activității persoanei juridice sau fizice, pentru viața și sănătatea oamenilor, medul ambiant și securitatea națională/ordinea publică.

Articolul 3. Principiile fundamentale ale controlului

Principiile fundamentale ale controlului de stat sînt:

- a) prevenirea încălcării legislației prin aspectul consultativ al controlului;
- b) obiectivitate și imparțialitate;
- c) efectuarea controlului în baza evaluării riscurilor;
- d) prezumția respectării legislației de către persoana supusă controlului;
- e) transparența actelor individuale și de reglementare emise de organul de control;
- f) legalitatea și respectarea competenței stipulate expres de lege;
- g) proporționalitate și oportunitate privind inițierea controlului – recurgerea la control doar cînd acesta este rezonabil necesar;
- h) proporționalitate și oportunitate privind durata controlului: – **exercitarea controlului într-un termen rezonabil, în funcție de temeiul invocat de organul de control;**
- i) evidența tuturor acțiunilor și actelor de control;
- j) **dreptul de a contesta orice fapt sau act al controlorului și de reparare a prejudiciului cauzat astfel;**
- k) lipsa interesului patrimonial al controlorului, inclusiv în raport cu defalcarea unei părți din amenda percepută în bugetul organului respectiv de control;
- l) neadmiterea afectării și/sau suspendării activității persoanei supuse controlului.

Articolul 4. Prevederi generale privind controalele

(1) Se consideră control orice formă de verificare, revizie, audit, evaluare și/sau analiză exercitată de către un organ de control la fața locului și/sau prin **solicitare directă de la persoana controlată a documentației și altei informații prin poștă, inclusiv electronică, telefon, informație pe care aceasta nu este obligată să o ofere periodic în virtutea legii.**

(2) Organul de control este în drept să efectueze controlul asupra persoanei controlate doar în cazul în care sînt întrunite cumulativ următoarele cerințe:

- a) dreptul organului de a efectua control este expres prevăzut de lege;
- b) legea stabilește expres cazurile, limitele și durata controlului.

(3) Organul de control este în drept să efectueze controlul doar în privința aspectelor care țin de competența sa exclusivă, stabilită expres de lege, și care nu sînt supuse controlului de alte organe de control.

(4) Se interzice suprapunerea domeniilor de control între organele de control.

(5) Toate cheltuielile care țin de efectuarea controalelor vor fi suportate de către organul de control, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege.

(6) Se permite efectuarea controalelor comune, cu respectarea condițiilor privind periodicitatea controalelor planificate și a altor cerințe privind modul de efectuare a controalelor, stabilite de prezenta lege.

(7) Organele de control sînt obligate să-și coordoneze acțiunile și să facă schimb de informație în cazul obiectului similar și/sau al același persoane supuse controlului.

(8) Organul de control este obligat să păstreze toate documentele care țin de realizarea controlului, inclusiv decizia de efectuare a controlului, delegația de control, actul de control, procesele-verbale, copiile documentelor anexate și alte acte, pe un termen de 7 ani. Ulterior acestea vor fi transmise autorităților competente în conformitate cu legislația cu privire la fondul arhivistic al Republicii Moldova.

(9) Schimbul de informație între organele de control și/sau între acestea și autoritatea administrației publice centrale responsabilă de monitorizare în domeniul controalelor se efectuează în mod electronic și pe suport de hirtie.

Articolul 5. Limitele dreptului la control

(1) Controlorul exercită controlul asupra persoanei supuse controlului doar în limitele competenței atribuite prin lege.

(2) Nici un controlor nu poate invoca, pentru justificarea competenței sale, a dreptului de a exercita controlul, a constatării unei încălcări și aplicării unei sancțiuni, un act normativ care nu a fost publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și nu a intrat în vigoare în modul corespunzător.

Articolul 6. Condica de înregistrare a controalelor

(1) Fiecare persoană supusă controlului este obligată să dețină o condică de înregistrare a controalelor exercitate asupra lui, care va cuprinde următoarele date:

- a) denumirea organului de control;
- b) numele controlorului (controlorilor) și funcția acestuia;
- c) numărul deciziei/mandatului de efectuare a controlului și data emiterii acesteia;

- d) obiectul și scopul controlului;
- e) perioada efectuării controlului (data și ora începerii, data și ora încheierii controlului);

f) semnăturile controlorului (controlorilor).

(2) Forma condicii de înregistrare a controalelor este afișată pe pagina electronică a autorității competente în domeniul controalelor.

(3) Fiecare controlor este obligat să înregistreze în condică faptul controlului, autentificat prin semnătură, precum și celelalte mențiuni cerute de persoana supusă controlului și să lase o copie ori al doilea original al delegației de control și al mandatului de control, în cazul în care controlul este efectuat de o autoritate cu funcții de supraveghere.

(4) Condica de înregistrare a controalelor se șnuruiește, se sigilează și se semnează pe fiecare pagină de către persoana fizică sau juridică.

(5) Condica de înregistrare a controalelor se păstrează la sediul persoanei fizice sau juridice și, în caz de existență, în subdiviziunile acesteia.

(6) Fiecare persoană supusă controlului are dreptul să expedieze, la sfârșitul anului de gestiune, o copie de pe condica de înregistrare a controalelor survenite în decursul respectivului an, precum și copii de pe exemplarele delegațiilor respective către autoritatea competentă în domeniul controalelor.

(7) Autoritatea competentă în domeniul controalelor va confrunța periodic, dar nu mai rar de o dată în trei luni, datele din Registrul de stat al controalelor și condicile de înregistrare a controalelor ale persoanei supuse controlului, soluționând contradicțiile dintre date, în cazul survenirii sesizărilor respective de la subiecții controlului.

Articolul 7. Mandatul de control

(1) Mandatul de control este emis de către organul de control și se eiiberază unei autorități cu funcții de supraveghere.

(2) Autoritatea cu funcții de supraveghere care nu este investită cu dreptul de a iniția controale în scopul asigurării respectării legislației ce ține nemijlocit de domeniul de activitate a acesteia înaintează o cerere organului care deține dreptul de a acorda mandat de control și de a iniția controale, pentru a putea efectua acțiunile de control de sine stătător sau împreună cu organul care are dreptul de a emite mandatul de control.

(3) Mandatul de control este emis dacă controlul solicitat se integrează în graficul de control al organului care emite mandatul sau dacă sînt întrunite condițiile pentru inițierea unui control inopinat stabilite de prezenta lege. În cazul în care controlul în baza mandatului a fost inopinat, autoritatea care a acordat mandatul de control va prezenta autorității competente în domeniul controalelor actele necesare pentru notificare, în conformitate cu procedura și termenele stabilite de prezenta lege.

(4) Controlul efectuat în baza unui mandat de control trebuie să respecte toate condițiile, cerințele și termenele stabilite de prezenta lege prevăzute, după caz, pentru controlul planificat și inopinat.

(5) Lista organelor abilitate cu dreptul de a acorda mandat de control și/sau a organelor care pot iniția controlul, precum și domeniile aferente este inclusă în anexa la prezenta lege.

Articolul 8. Registrul controalelor

(1) Organele de control sînt obligate să țină, în modul stabilit de Guvern, un registru al controalelor efectuate, care va conține următoarele date:

- a) denumirea persoanei supuse controlului;
- b) numărul și data emiterii deciziei de efectuare a controlului, precum și numele complet al persoanei care a semnat decizia;
- c) numărul și data emiterii delegației de control, precum și numele complet al controlorului;
- d) perioada efectuării controlului;
- e) mandatul de control, în cazul eliberării acestuia altei autorități de supraveghere;
- f) tipul controlului;
- g) data introducerii datelor privind controlul respectiv în registrul controalelor efectuate.

(2) Organele de control sînt obligate să includă datele menționate în alin.(1) în registrul controalelor efectuate în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la inițierea controlului.

(3) În termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data introducerii datelor în registrul controalelor efectuate, organele de control sînt obligate să transmită autorității competente în domeniul controalelor aceleași date, în vederea introducerii acestora în Registrul de stat al controalelor.

Articolul 9. Registrul de stat al controalelor

(1) Registrul de stat al controalelor este ținut de autoritatea competentă în domeniul controalelor, în modul stabilit de Guvern.

(2) Accesul tuturor persoanelor la Registrul de stat al controalelor este garantat și gratuit.

Capitolul II MONITORIZAREA CONTROALELOR

Articolul 10. Autoritatea administrației publice centrale responsabilă de monitorizare

Autoritatea administrației publice centrale responsabilă de monitorizare în domeniul controalelor este Cancelaria de Stat (în continuare – autoritate competentă în domeniul controalelor).

Articolul 11. Atribuțiile autorității competente în domeniul controalelor

În atribuțiile autorității competente în domeniul controalelor intră:

- a) monitorizarea respectării prezentei legi;
- b) ținerea Registrului de stat al controalelor și monitorizarea corectitudinii ținerii registrelor de control ale fiecărui organ abilitat cu funcții de control;
- c) colectarea și analiza informației necesare pentru a asigura aplicarea principiilor și mecanismelor prevăzute de prezenta lege;
- d) acordarea suportului consultativ necesar persoanelor supuse controlului și organelor abilitate cu funcție de control în privința aplicării principiilor și mecanismelor reglementate în prezenta lege.

Articolul 12. Drepturile autorității competente în domeniul controalelor

În exercitarea atribuțiilor și obligațiilor sale, autoritatea competentă în domeniul controalelor are dreptul:

- a) să solicite și să primească de la organele abilitate cu funcții de control, de la autoritățile administrației publice centrale și locale și de la alte instituții publice informația necesară pentru ținerea Registrului de stat al controalelor;
- b) să recomande oportunitatea controalelor comune, atunci când aceasta reiese din analiza efectuată în baza informației deținute;
- c) să recomande modificarea graficelor de control pentru a garanta respectarea principiilor din prezenta lege;
- d) să solicite și să obțină informația reflectată în condițiile de înregistrare a controalelor, inclusiv să facă copii, după necesitate;
- e) să înainteze, conform legii, sesizări la organele competente în scopul înlăturării cauzelor și condițiilor care au favorizat comiterea acțiunilor neconforme legii din partea organelor abilitate cu funcții de control și/sau persoanelor din cadrul acestora;
- f) să participe la elaborarea și la perfecționarea cadrului normativ privind controalele de stat.

Articolul 13. Obligațiile autorității competente în domeniul controalelor

În executarea atribuțiilor sale, autoritatea competentă în domeniul controalelor este obligată:

- a) să activeze în strictă conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu prezenta lege și cu alte acte normative;
- b) să colecteze informația necesară completării și ținerii Registrului de stat al controalelor;
- c) să monitorizeze corectitudinea ținerii registrelor de control ale fiecărui organ abilitat cu funcții de control;

d) să analizeze și să confrunte informația din registrele de control și condițiile de înregistrare a controalelor pentru a monitoriza legalitatea acțiunilor și procedurilor de control, în cazul survenirii contestațiilor de la subiecții controlului;

e) la depistarea presupuselor abuzuri, ilegalități sau încălcări ale principiilor din prezenta lege, să colecteze și să asigure datele necesare pentru a facilita procesul de constatare și probațiune pentru organele abilitate cu investigarea, constatarea și/sau sancționarea organelor abilitate cu funcții de control și a persoanelor din cadrul acestora;

f) în procesul de analiză și gestionare a informației în domeniul de competență, la depistarea presupuselor abuzuri, ilegalități sau încălcări ale principiilor din prezenta lege ale organelor abilitate cu funcții de control sau ale persoanelor din cadrul acestora să sesizeze organele competente cu aplicarea sancțiunilor disciplinare, efectuarea urmăririi penale și/sau contravenționale;

g) să primească și să înregistreze petiții, declarații, comunicări, sesizări și alte informații în scopul exercitării atribuțiilor, drepturilor și obligațiilor stabilite de lege;

h) să monitorizeze modul de ținere și de completare a condițiilor de înregistrare a controalelor și, la necesitate, să ofere consultanță deținătorilor de condiții în acest sens;

i) să participe la pregătirea și la perfecționarea cadrelor din organele abilitate cu funcții de control în scopul implementării principiilor și a mecanismelor stabilite în prezenta lege;

j) să asigure protecția și păstrarea informației care constituie secret comercial, precum și a altor informații apărute prin lege, care au devenit cunoscute în procesul executării atribuțiilor.

Capitolul III **TIPURILE DE CONTROL**

Secțiunea 1. Controlul planificat

Articolul 14. Periodicitatea controalelor planificate

(1) Același organ de control nu are dreptul să exercite controlul asupra aceleiași persoane mai mult decât odată într-un an calendaristic.

(2) Controalele inopinate, exercitate în conformitate cu Secțiunea a 2-a din prezentul capitol, nu sînt luate în calcul în sensul alin.(1) al prezentului articol.

(3) Dispozițiile alin.(1) nu se aplică în cazul reorganizării sau lichidării persoanei controlate.

(4) Dispozițiile alin.(1) se aplică și în cazul reorganizării organului de control, dacă competențele lui au fost atribuite total sau parțial altui organ de control.

Articolul 15. Graficul de control

(1) Organul de control întocmește trimestrial graficul de controale pentru trimestrul următor.

(2) Graficul este adus la cunoștința autorității competente în domeniul controalelor de stat, care va introduce datele respective în Registrul de stat al controalelor.

(3) Până la finele trimestrului de gestiune, organul de control aprobă graficul de control pentru trimestrul următor și îl publică pe pagina electronică a organului în cauză.

(4) Organele de control nu sînt în drept să modifice graficul controalelor planificate și/sau să efectueze controale planificate în cazul în care acestea nu au fost incluse de graficul de control.

Articolul 16. Criteriile de întocmire și înregistrarea graficului de control

Graficul de control se întocmește de organul de control și se înregistrează de autoritatea competentă în domeniul controalelor în baza următoarelor criterii de risc:

a) gradul de pericol al activității desfășurate de persoana supusă controlului pentru viața și sănătatea persoanelor, pentru societate sau pentru mediu;

b) cifra de afaceri;

c) gradul de uzură a utilajului;

d) numărul de persoane angajate;

e) volumul producției;

f) eventualele încălcări anterioare;

g) gradul de calificare a personalului persoanei supuse controlului;

h) prezența informațiilor despre eventualele încălcări sau operații dubioase;

i) perioada de timp în care persoana controlată desfășoară activitatea supusă controlului;

j) genul de activitate desfășurat de persoana controlată;

k) data efectuării ultimului control;

l) gradul de respectare a măsurilor de politică economică (pentru domeniul vamal).

Articolul 17. Controlul comun

(1) Două sau mai multe organe de control au dreptul și sînt obligate, în cazul în care sînt întrunite condițiile stabilite în art.4 alin. (7) al prezentei legi, să

decidă de comun acord, cu notificarea prealabilă a autorității competente în domeniul controalelor, exercitarea unui control comun asupra unei persoane controlate.

(2) Controlorului i se va emite câte o delegație separată de la fiecare organ de control în parte, conform art. 21 alin.(2) al prezentei legi.

(3) Dacă, deși s-a aprobat un control comun, unul sau mai multe dintre organele de control împuternicite nu au participat la el, acestea pierd dreptul de a exercita controlul asupra respectivei persoane, odată cu emiterea actului de control din partea organului (organelor) care a exercitat controlul.

(4) Toate deciziile, faptele și actele care trebuie efectuate, conform prezentei legi, de un organ de control vor fi efectuate de comun acord de către organele de control care participă la controlul comun.

(5) Divergențele apărute între organele de control sînt interpretate în favoarea persoanei controlate, cu luarea unei decizii mai favorabile acesteia.

Articolul 18. Notificarea deciziei de control

(1) Organul de control va expedia persoanei supuse controlului un exemplar al deciziei de efectuare a controlului, astfel încît între momentul efectiv al primirii exemplarului și cel al începerii controlului să treacă cel puțin 5 zile lucrătoare.

(2) Termenul stabilit la alin. (1) nu se aplică în cazul în care există temeiuri pentru efectuarea unui control inopinat, conform art. 19. În acest caz, un exemplar al deciziei de efectuare a controlului, semnată de persoana responsabilă a organului de control, se înmînează, contra semnătură, persoanei care urmează să fie supusă controlului cel tîrziu la începutul controlului.

Secțiunea a 2-a. Controlul inopinat

Articolul 19. Temeiurile și condițiile efectuării controalelor inopinate

(1) În afara graficului de control, organul de control va putea lua decizia de a efectua controlul inopinat asupra unei persoane, bazat pe evaluarea riscurilor, precum și de a emite controlorului delegație de control doar în următoarele cazuri:

1) verificarea îndeplinirii recomandărilor din prescripție, date ca urmare a ultimului control;

2) existența informațiilor veridice, susținute prin probe, despre existența situațiilor de încălcare a legislației, de avarie sau despre modificarea ori încălcarea regulilor de securitate, care prezintă un pericol iminent pentru viața persoanelor, pentru mediul înconjurător și/sau pentru bunurile altor persoane, cu un prejudiciu estimabil nu mai mic de 30 de salarii medii lunare pe economie pînă la 31 decembrie (de către Guvern) pentru anul în care s-a depistat încălcarea;

3) verificarea informației care este obligatorie de a fi raportată în baza prevederilor legii, dacă se întrunesc următoarele condiții:

a) această informație nu a fost prezentată în termenul stabilit de lege sau de un act normativ de două ori consecutiv, fiind încălcate două termene consecutive, prevăzute expres de lege sau de actul normativ;

b) organul abilitat cu funcții de control sau organul responsabil de recepționarea informației corespunzătoare nu a primit notificare justificativă din partea persoanei obligate să raporteze informația în termen și/sau aceasta din urmă nu a răspuns în termen rezonabil la înștiințarea din partea organului responsabil, după încălcarea de două ori consecutiv a termenului stabilit de lege sau de actul normativ;

4) verificarea informației obținute în cadrul aceluși control la întreprinzătorul cu care persoana controlată anterior a avut relații economice, dacă se întrunesc următoarele condiții:

a) întreprinzătorul refuză prezentarea informațiilor date;

b) nu există altă modalitate de obținere a informației în cauză;

c) informația dată este decisivă și indispensabilă pentru atingerea scopului controlului inițiat anterior;

5) solicitarea directă din partea persoanei ce urmează a fi controlată de a iniția controlul, dacă pînă la recepționarea solicitării nu s-a emis decizia de a efectua un control inopinat al solicitantului în baza temeiurilor de la alin. (1) pct. 1)-4) sau un astfel de control nu este inclus în graficul de control pentru trimestrul curent.

(2) Controalele inopinate nu pot fi desfășurate în baza informațiilor neverificate și/sau provenite dintr-o sursă anonimă.

(3) Controalele inopinate nu pot fi efectuate dacă există oricare alte modalități directe sau indirecte de a obține informația necesară organului abilitat cu funcții de control.

(4) Controlul efectuat în baza temeiului stabilit la alin. (1) pct. 5) va fi inițiat în termene proximale de organul abilitat cu dreptul dat și va avea exclusiv aspect consultativ și constatator, cu excepția cazurilor cînd în cadrul controlului se depistează indicii de infracțiune. Cheltuielile acțiunii de control efectuate în baza temeiului stabilit la alin. (1) pct. 5) vor fi suportate de solicitant în cazul în care persoana ce urmează a fi controlată nu este obligată prin lege să solicite controlul.

(5) Efectuarea controalelor inopinate, în maxim 5 zile lucrătoare după desfășurarea acestora, va fi notificată autorității competente în domeniul controalelor de către organul de control care le-a efectuat. Notificarea trebuie să includă toate documentele și probele necesare pentru ca autoritatea competentă în domeniul controalelor să poată monitoriza îndeplinirea condițiilor stabilite în prezenta lege.

Capitolul IV PROCEDURA DE CONTROL

Articolul 20. Decizia de a efectua controlul

(1) Controlul se efectuează în temeiul deciziei conducătorului organului de control.

(2) Decizia de efectuare a controlului va conține următoarele informații:

- a) denumirea persoanei supuse controlului;
- b) tipul (planificat sau inopinat) și scopul controlului;
- c) temeiul efectuării controlului (în cazul controalelor inopinate) în baza art. 19;
- d) aspectele care urmează să fie examinate în cadrul controlului;
- e) numele complet al controlorului (controlorilor);
- f) termenul de efectuare a controlului;
- g) perioada de activitate supusă controlului.

Articolul 21. Dreptul de a începe controlul

(1) Controlorul are dreptul de a exercita controlul conform procedurii stabilite de prezenta lege doar la întrunirea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) prezentarea legitimației și a deciziei pentru efectuarea controlului;
- b) înmînarea exemplarului delegației de control;
- c) existența probelor care demonstrează prezența unuia sau mai multor dintre temeiurile menționate la art. 19, în cazul controalelor inopinate;
- d) expirarea termenului de notificare stabilit la art. 18, în cazul controalelor planificate;
- e) completarea condiției de înregistrare a controalelor.

(2) Controlul poate fi exercitat doar de controiorul (controlorii) specificați expres în delegație. La efectuarea controlului nu pot fi desemnate persoane ale căror desemnare poate să genereze situații de conflict de interese, în sensul Legii nr.16 -XVI din 15 februarie 2008 cu privire la conflictul de interese.

(3) În cazul în care este necesară înlocuirea controlorului sau desemnarea unor controlori suplimentari, se emite o nouă delegație de control.

(4) Dacă nu sînt respectate dispozițiile alin.(1)-(3) ale prezentului articol, persoana controlată are dreptul:

- a) să refuze acordarea accesului în incintă și orice cooperare cu persoana care pretinde a fi controlor;
- b) să apeleze la suportul organelor de poliție pentru evacuarea din încăperi a persoanelor care pretind a fi controlori.

(5) Dacă nu sînt respectate dispozițiile alin.(1)-(3) ale prezentului articol, persoana controlată este obligată să anunțe despre încălcările depistate autorității competente în domeniul controalelor.

Articolul 22. Durata controlului

(1) Indiferent de temeiul invocat și tipul controlului, controlul nu poate fi efectuat și delegația de control nu mai este valabilă la expirarea a 10 zile consecutive de la îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 21 alin.(1) lit. (b) și (e) ale prezentei legi.

(2) În cazurile controalelor inopinate termenul de 10 zile poate fi prelungit cu încă 10 zile de către conducătorul organului de control, în baza unei decizii motivate, care poate fi contestată de către persoana supusă controlului.

(3) Procedura de control se încheie și se întocmește actul de control dacă este evident că posibilitățile controlorului de a exercita controlul au fost epuizate, chiar dacă termenul stabilit în delegație nu a expirat încă.

Articolul 23. Drepturile controlorului

(1) În procesul efectuării controlului, controlorul (controlorii) are dreptul:

a) să pătrundă în orice încăpere, cu excepția domiciliului, dacă nu are permisiunea posesorului legal. În caz de necesitate, el va intra în respectiva încăpere sau alt loc cu asistența poliției, în condițiile legii;

b) să ceară informații, certificate, licențe, autorizații și alte documente obligatorii în condițiile art. 5 alin.(2), relevante obiectului controlului;

c) să facă copii de pe documentele originale care îi sunt prezentate sau pe care le depistează. Dacă copiile nu pot fi făcute la locul controlului sau asigurate de persoana controlată, controlorul este în drept să ridice purtătorii de informație, contra unei recipise prin care se obligă să le restituie;

d) să inspecteze și să măsoare bunuri și să preleveze mostre din ele, cu perfectarea actului de prelevare. Controlorul are dreptul să deschidă pachete, ambalaje, să rupă sigiliile în acest scop. La cererea persoanei prejudiciate, controlorul, dacă este posibil, va lua și a doua mostră, cu excepția cazului în care actul normativ dispune altfel. Dacă bunurile nu pot fi inspectate, măsurate sau din ele nu pot fi prelevate mostre la locul controlului, controlorul are dreptul să ridice respectivele bunuri, cu înmînarea unei recipise persoanei supuse controlului;

e) să inspecteze încărcăturile mijloacelor de transport doar dacă deține informații că în ele se află bunuri care intră în competența controlului pe care îl exercită. În scopul exercitării împuternicirilor sale, el are dreptul să pretindă de la șofer oprirea mijlocul de transport și însoțirea controlorului la locul pe care îl va indica.

(2) În scopul efectuării acțiunilor specificate la alin. (1) lit. c) și d), recipisa va prevedea, pe lângă alte mențiuni necesare, un termen ce nu va depăși durata controlului în cauză, la expirarea căruia controlorul (organul de control) este obligat să restituie bunurile/documentele.

(3) Controlorul va exercita drepturile stabilite la alin.(1) al prezentului articol doar în limitele competenței sale administrative și doar în măsura în care aceasta este cerută de obiectul controlului stipulat în delegația de control.

Articolul 24. Obligațiile controlorului

(1) În procesul efectuării controlului, controlorul (controlorii) este obligat:

a) să informeze persoana supusă controlului despre drepturile și obligațiile acesteia;

b) să pună la dispoziția persoanei controlate, în formă electronică ori pe suport de hârtie, toate actele și documentele normative care vor fi utilizate în cadrul controlului și în baza cărora se efectuează controlul;

c) să acorde suportul necesar persoanei controlate pentru înțelegerea completă a prevederilor actelor și documentelor normative în baza cărora se efectuează controlul;

d) să aprecieze obiectiv și echidistant toate aspectele ce țin de efectuarea controlului;

e) să asigure integritatea bunurilor și a documentației persoanei supuse controlului;

f) să facă înscrierile de rigoare, la începutul controlului, în condica controalelor, completând rubricile prevăzute în conformitate cu art.6 alin.(1) al prezentei legi;

g) să prezinte legitimația de serviciu și să permită persoanei supuse controlului să ia cunoștință de aceasta;

h) să nu divulge conținutul documentelor și a informațiilor de care a luat cunoștință în procesul efectuării controlului, decît în cadrul colaborării cu alte organe de control;

i) să anexeze la actul de control orice documente sau copii ale acestora și explicații scrise ale persoanei supuse controlului și/sau ale angajaților acesteia;

j) să întocmească și să înmîneze persoanei supuse controlului un exemplar al actului de control.

(2) În procesul efectuării controlului, controlorul (controlorii) nu este în drept:

a) să solicite și să examineze documente și informații care nu țin de competența sa și nu sînt relevante obiectului controlului;

b) să verifice aspecte care, conform legii, sînt supuse controlului de către alte organe de control;

c) în cazul controlului inopinat, să efectueze controale în lipsa reprezentanților întreprinderii. Această interdicție își pierde efectul la expirarea a trei zile lucrătoare cerute pentru sosirea reprezentanților;

d) să solicite și să se folosească de resursele persoanei controlate (încăperi, transport, tehnică de calcul, copiatoare, obiecte de cancelarie etc.) fără acordul acesteia.

Articolul 25. Drepturile persoanei supuse controlii

În procesul efectuării controlului, persoana supusă controlului este în drept:

- a) să verifice delegația de control, mandatul de control și să ia cunoștință de legitimația de serviciu a controlorului;
- b) să fie informat referitor la drepturile și obligațiile sale;
- c) să conteste acțiunile controlorului (controlorilor);
- d) să prezinte dovezi și explicații în favoarea sa;
- e) să ceară anexarea la actul de control a oricăror documente sau copii ale acestora, pe care persoana supusă controlului are dreptul să aplice semnătura și explicații scrise, precum și să ceară includerea mențiunilor cu privire la unele fapte sau drepturi/obligații;
- f) în cazuri temeinic justificate, să solicite o singură dată organului de control suspendarea sau transferarea controlului pentru o altă perioadă, în cazul în care efectuarea controlului va afecta funcționarea normală a persoanei în cauză sau va duce la suspendarea activității acesteia, sau în cazul în care, din considerente obiective, nu poate fi supusă controlului;
- g) să ia cunoștință de actul de control și procesele-verbale de constatare, întocmite în cadrul controlului;
- h) să asiste personal sau prin reprezentantul său în procesul controlului.

Articolul 26. Obligațiile persoanei supuse controlului

(1) Persoana supusă controlului este obligată:

- a) să prezinte documentele și informațiile solicitate de controlor (controlori) în vederea efectuării controlului, care țin direct de obiectul controlului;
- b) să dețină condica controalelor efectuate de organele de control;
- c) să permită accesul persoanelor care efectuează controlul în încăperile sale de serviciu pe parcursul programului de lucru;
- d) să asigure prezența conducătorului (adjunctului acestuia) sau a subdiviziunii responsabile de aspectele ce țin de controlul în cauză, în cazul controalelor planificate. În cazul controalelor inopinate, va asigura prezența persoanelor sus-menționate imediat ce aceasta va fi posibil în virtutea circumstanțelor obiective.

(2) Persoana supusă controlului și angajații săi, în limitele competenței, au obligația de a coopera cu controlorul și de a contribui la exercitarea drepturilor stabilite la art. 23.

(3) Persoana controlată care este ținută de o obligație de confidențialitate în virtutea prevederilor legii poate refuza cooperarea doar în limita și în măsura în care cererea controlorului intră în conflict cu obligația de confidențialitate.

(4) Orice constatare de fapt, care ulterior nu poate fi probată sau care împiedică efectuarea controlului (lipsa persoanei la adresa indicată, îngrădirea accesului, refuzul de a prezenta documentația solicitată etc.), stabilită de controlor (controlori) în procesul efectuării controlului, va fi consemnată într-un proces-verbal de constatare, semnat de controlor și de către reprezentantul

persoanei supuse controlului sau, în caz de refuz sau imposibilitate a prezenței acestuia, de cel puțin 2 martori.

Articolul 27. Neadmiterea afectării și/sau a suspendării activității persoanei supuse controlului

(1) Organelor de control și colaboratorilor acestora li se interzice, în procesul realizării funcțiilor de control, să afecteze funcționarea normală a persoanei supuse controlului și/sau să întreprindă măsuri care vor conduce la suspendarea completă sau temporară a activității persoanei, cu excepția cazurilor când continuarea activității ar duce iminent la daune grave pentru viața și sănătatea persoanelor.

(2) Orice daune cauzate persoanei supuse controlului prin încălcarea interdicției de la alin. (1) de către organele de control și colaboratorii acestora, la realizarea funcțiilor de control și în urma prescripțiilor și deciziilor luate ca urmare a efectuării controlului, vor fi acoperite din contul organului de control. În caz de nerezolvare pe cale amiabilă a conflictului, persoana prejudiciată poate acționa în instanța de judecată organul de control și/sau colaboratorul acestuia.

(3) Faptul cauzării de daune și cuantumul despăgubirilor în cazul stabilit de alin.(2) al prezentului articol este constatat de instanța de judecată, la cererea persoanei interesate.

Articolul 28. Încheierea procedurii de control

(1) Procedura de control se încheie prin întocmirea de către controlor (controlori) a unui act de control, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data încheierii controlului – pentru controale planificate și de cel mult 3 zile lucrătoare de la data încheierii controlului – pentru controale inopinate.

(2) Actul de control va conține, în mod obligatoriu:

a) denumirea completă a organului de control, numele complet și funcția persoanelor care au efectuat controlul;

b) copia deciziei, delegației și mandatului de efectuare a controlului;

c) denumirea completă (numele) persoanei supuse controlului;

d) tipul controlului;

e) obiectul și temeiul efectuării controlului;

f) toate aspectele, documentele, bunurile, încăperile, produsele, utilajele și obiectele de altă natură care au fost supuse controlului, relevante scopului controlului;

g) constatările și rezultatele controlului;

h) referința expresă la normele actelor legislative și normative care sînt încălcate de către persoana supusă controlului;

i) copiile documentelor examinate care confirmă încălcarea prevederilor legislației;

j) procesele-verbale întocmite în cadrul controlului;

k) durata controlului;

l) explicațiile scrise ale persoanei supuse controlului și/sau ale colaboratorilor acesteia.

(3) Actul de control se întocmește în două exemplare, se numerotează și se semnează pe fiecare pagină de toți controlorii care au efectuat controlul și de persoana supusă controlului.

(4) Un exemplar al actului de control se înmânează, contra unei confirmări scrise pe actul de control, persoanei care a fost supusă controlului. În cazul în care persoana supusă controlului refuză semnarea și recepționarea actului de control, sub semnătura controlorului se face mențiunea: „A refuzat să semneze și să primească actul”, iar actul de control va fi expediat persoanei în cauză prin scrisoare recomandată în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data încheierii controlului.

(5) Al doilea exemplar al actului de control se prezintă spre examinare și adoptarea deciziei conducătorului organului de control.

(6) Persoana supusă controlului are dreptul, în termen de 10 zile lucrătoare de la semnarea actului de control, să prezinte dezacordul cu actul de control cu probe suplimentare, ce confirmă poziția lui. Controlorul (grupul de control) va examina materialele prezentate și, la necesitate, fără a efectua rectificări la actul (de bază) va întocmi un act de control adițional. În actul de control adițional se va indica actul de control de bază, iar în partea constatatoare se vor reflecta pozițiile modificate, cu respectarea procedurii de întocmire a actului de control, inclusiv anexarea documentelor. Dreptul de a prezenta dezacordul nu afectează și nici nu limitează posibilitatea contestării actului de control în modul stabilit de lege.

(7) Actul de control intră în vigoare la expirarea a 30 zile lucrătoare din momentul comunicării sale întreprinderii vizate în act, dacă el nu a fost contestat conform prezentei legi.

(8) Se interzice organului de control să facă publice constatările conținute în actul de control pînă la intrarea în vigoare a acestuia.

(9) La stabilirea încălcărilor ce conțin indicii ale unei infracțiuni, în termen de maxim 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a actului de control, va fi expediat denunț despre săvîrșirea unei infracțiuni organelor de urmărire penală, la care obligatoriu vor fi anexate materialele ce țin de controlul în cauză.

Articolul 29. Prescripții și sancțiuni emise în temeiul actului de control

(1) În cazul în care în cadrul controlului efectuat de organele de control au fost constatate încălcări ale legislației, autoritatea în cauză va emite în adresa persoanei supuse controlului o prescripție privind înlăturarea încălcărilor legislației.

(2) Prescripția va stabili:

a) expres și clar, încălcările admise de persoana supusă controlului cu referințe directe la prevederile legislației încălcate;

b) recomandări (indicații) privind înlăturarea încălcărilor și natura recomandărilor;

c) prevederile normative în temeiul cărora au fost emise recomandările;

d) termenul în care urmează să fie înlăturate încălcările.

(3) Prescripția se prezintă contra semnătură persoanei supuse controlului sau se expediază prin scrisoare recomandată.

(4) Persoana supusă controlului este obligată să înlătore încălcările indicate în prescripție în termen de cel mult o lună sau în alt termen (mai mic), stabilit expres în prescripție, de la data prezentării acesteia contra semnătură sau expedierii prin scrisoare recomandată.

(5) La expirarea termenului stabilit în alin. (4) al prezentului articol, persoana supusă controlului va prezenta autorității care a emis prescripția confirmările de rigoare privind înlăturarea încălcărilor legislației.

(6) În cazul în care persoana supusă controlului nu înlătură încălcările legislației în termenul stabilit la alin. (4) al prezentului articol, organul de control este obligat să emită repetat prescripția, cu stabilirea unui nou termen de pînă la o lună de la expirarea termenului dat în prima prescripție.

(7) În cazul în care persoana supusă controlului nu înlătură încălcările legislației în termenul stabilit conform alin.(6) al prezentului articol după emiterea repetată a prescripției, organul de control care a emis prescripția va aplica față de persoana în cauză sancțiunile stabilite de legislație.

(8) În cazul în care controlorul constată înlăturarea respectivelor încălcări, persoana supusă controlului va fi liberată, total sau parțial, de sancțiunea la care era pasibilă conform legii.

(9) Prin derogare de la art. 32, controlorul va întocmi un proces-verbal de aplicare a sancțiunii imediat după emiterea actului de control în cazul existenței pericolului pentru viața și sănătatea persoanelor sau pentru ordinea publică ori în cazul în care a fost depistat un prejudiciu evident persoanelor terțe, apărut în urma încălcărilor.

Articolul 30. Contestarea controlului și/sau a rezultatelor acestuia

(1) Persoana supusă controlului este în drept să conteste în instanța de judecată sau la organul de control actul controlului, decizia de aplicare a sancțiunilor stabilite în temeiul rezultatelor controlului, decizia de prelungire a termenului de control și/sau prescripția emisă în temeiul actului de control.

(2) Contestarea depusă va fi examinată în corespundere cu termenele stabilite de Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000.

(3) Contestarea depusă suspendă decizia de aplicare a sancțiunilor în temeiul rezultatelor controlului pînă la data adoptării unei horticăriri definitive de către instanța de judecată.

(4) Contestarea acțiunilor controlorului (controlorilor) care efectuează controlul poate fi efectuată în formă scrisă la conducătorul organului de control sau în orice alt mod prevăzut de lege.

Articolul 31. Nulitatea rezultatelor controlului și a sancțiunilor aplicate în temeiul acestora

(1) Rezultatele controlului se consideră nule și nu pot servi ca temei pentru executarea prescripției privind înlăturarea încălcărilor și/sau aplicarea sancțiunilor respective în cazul în care controlul a fost efectuat de către organul de control și/sau colaboratorii acestuia cu încălcarea prevederilor prezentei legi.

(2) Nulitatea rezultatelor controlului este stabilită la cererea persoanei interesate de către organul care a efectuat controlul sau de către instanța de judecată.

(3) Declararea nulității rezultatelor controlului are ca efect nulitatea prescripțiilor și a sancțiunilor emise în temeiul rezultatelor controlului.

(4) Orice daune, inclusiv morale sau de imagine, cauzate persoanei supuse controlului ca urmare a aplicării unui control ale cărui rezultate au fost declarate nule și/sau a unor sancțiuni declarate nule vor fi acoperite din contul organului de control.

(5) Faptul cauzării de daune și quantumul despăgubirilor este constatat de instanța de judecată la cererea persoanei prejudiciate.

Articolul 32. Dreptul la apărare

Oricărei persoane supuse controlului, înainte și după ce i s-a dispus aplicarea sancțiunii, organul de control îi va asigura posibilitatea de a fi audiată și de a prezenta probe, precum și nu va împiedica asistența experților de care are nevoie (inclusiv consultanților juridici).

Articolul 33. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 7 luni din data publicării.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării:

va elabora metodologia evaluării riscurilor;

va prezenta propuneri privind aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege;

va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

LISTA
organelor abilitate cu dreptul de a iniția controlul și
de a acorda mandate de control în domeniile aferente

Nr. crt.	Organul abilitat cu funcții de control	Domeniul general		Domenii specifice
1	2	3		4
1.	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat	Economico-financiar	Fiscal	<p>1. Calcularea corectă, vărsarea deplină și la timp la buget a sumelor obligațiilor fiscale.</p> <p>2. Respectarea obligațiilor pecuniare față de bugetul asigurărilor sociale.</p> <p>3. Calcularea corectă și virarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.</p> <p>4. Legitimătatea activităților filantropice și de sponsorizare.</p>
2.	Serviciul Vamal		Vamal	<p>1. Respectarea măsurilor de politică economică, drepturilor de import și export la introducerea și scoaterea bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>2. Respectarea regimului de circulație civilă a mărfurilor la introducerea și scoaterea bunurilor din regim vamal.</p>
3.	Serviciul Control Financiar și Revizie		Administrarea și utilizarea mijloacelor financiare și a bunurilor publice	<p>1. Legalitatea și conformitatea gestionării resurselor financiare publice și a patrimoniului public.</p> <p>2. Utilizarea, conform legislației, a fondurilor publice.</p> <p>3. Respectarea disciplinei prețurilor și tarifelor reglementate de stat.</p>
4.	Comisia Națională a Pieței Financiare		Financiar nebanca și asigurări	<p>1. Activitatea pe piața financiară nebanca, inclusiv activitatea participanților profesioniști.</p> <p>2. Protecția concurenței pe piața financiară nebanca.</p> <p>3. Activitatea de asigurare/reasigurare, inclusiv activitatea Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule din Republica Moldova.</p> <p>4. Activitatea birourilor istoriilor de credit.</p>
5.	Banca Națională a Moldovei		Financiar bancar	<p>1. Activitatea instituțiilor financiare.</p> <p>2. Funcționarea sistemului de plăți.</p> <p>3. Activitatea valutară.</p>

1	2	3		4
6.	Casa Națională de Asigurări Sociale		Asigurări sociale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Calcularea și plata indemnizațiilor de asigurări sociale. 2. Autenticitatea actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat. 3. Veridicitatea dărilor de seamă referitoare la bugetul asigurărilor sociale de stat și corectitudinea utilizării mijloacelor virate la bugetul asigurărilor sociale de stat.
7.	Agenția Națională pentru Protecția Concurenței		Protecția concurenței	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respectarea rigorilor legislative în privința concurenței (prevenirea, limitarea și reprimarea acordurilor anticoncurențiale, abuzului de poziție dominantă, concurenței neloiale și acțiunilor autorităților administrației publice care limitează concurența). 2. Funcționarea piețelor de mărfuri și modificările din structura piețelor de mărfuri în baza rigorilor concurenței libere. 3. Crearea, extinderea, reorganizarea, lichidarea agenților economici, în special a corporațiilor transnaționale și a grupurilor industrial-financiare. 4. Respectarea cerințelor legislative cu privire la publicitate.
8.	Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice	Asigurarea sănătății publice		<ol style="list-style-type: none"> 1. Prevenirea și controlul bolilor transmisibile la oameni. 2. Prevenirea și controlul bolilor netransmisibile și cronice, generate prioritar de factori exogeni. 3. Protecția sănătății și prevenirea îmbolnăvirilor asociate factorilor de risc prezenți în mediul ambiant. 4. Condițiile sanitare în procesul producerii și prestării serviciilor. 5. Igiena și siguranța produselor alimentare (nonanimaliere). 6. Siguranța produselor nealimentare. 7. Securitatea și sănătatea ocupațională. 8. Securitatea și igiena locuințelor. 9. Respectarea cerințelor de acreditare pentru instituțiile și întreprinderile medico-sanitare și farmaceutice. 10. Sănătatea și igiena colectivităților.
9.	Inspectoratul Farmaceutic din cadrul Agenției Medicamentului			Căminarea medicamentelor, produselor parafarmaceutice și serviciilor în acest domeniu. (destinate uzului uman).

1	2	3	4
10.	Comitetul Permanent de Control Asupra Drogurilor de pe lângă Ministerul Sănătății		Circulația legală a substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor.
11.	Compania Națională de Asigurări în Medicină		1. Gestionarea mijloacelor financiare provenite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală. 2. Volumul, termenele, calitatea și costul asistenței medicale acordate persoanelor asigurate în cadrul sistemului de asigurări medicale obligatorii.
12.	Agencia Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală	Sanitar-veterinar	1. Prevenirea și controlul bolilor la animale și cele transmisibile de la animale la om. 2. Bunăstarea, protecția și sănătatea animalelor. 3. Salubritatea și calitatea furajelor pentru animale. 4. Protecția mediului sub aspectul creșterii și întreținerii animalelor. 5. Identificarea și înregistrarea animalelor. 6. Siguranța produselor de origine animală și a materiei prime a acestora. 7. Condițiile sanitar-veterinare în procesul producerii, depozitării, transportării și comercializării produselor. 8. Calitatea produselor farmaceutice de uz veterinar și a serviciilor sanitar-veterinare. 9. Eradicarea focarelor de boli la animale.
13.	Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer	Fitosanitar	1. Sănătatea plantelor. 2. Prevenirea introducerii și diseminării pe teritoriul țării a organismelor nocive și lichidarea acestora. 3. Evidența cantitativă și calitativă a cerealelor. 4. Sporirea productivității și îmbunătățirea calității culturilor agricole și produselor derivate.
14.	Inspectoratul Ecologic de Stat	Protecția mediului înconjurător și a folosirii resurselor naturale	1. Prevenirea sau minimalizarea unui eventual impact direct, indirect sau cumulativ al noilor activități economice asupra mediului, componentilor lui,

1	2	3	4
			<p>ecosistemelor, sănătății oamenilor.</p> <p>2. Respectarea obligațiilor pecuniare pentru poluarea resurselor naturale.</p> <p>3. Protecția mediului și supravegherea folosirii resurselor naturale.</p> <p>4. Protecția resurselor biologice acvatice.</p> <p>5. Protecția fondurilor forestiere și cinegetice.</p> <p>6. Modul de folosire a apelor.</p> <p>7. Asigurarea folosirii și protecția subsolului, precum și a documentației tehnice (tehnologice) de proiect.</p> <p>8. Protecția excavațiilor miniere și sondelor.</p> <p>9. Prevenirea accidentelor radiologice (nucleare).</p> <p>10. Verificarea condițiilor de securitate a activităților nucleare și radiologice.</p> <p>11. Activitatea hidrometeorologică, precum și respectarea standardelor de efectuare și prelucrare primară a observațiilor de către persoanele fizice și juridice care au organizat stații și posturi de observații hidrometeorologice în baza autorizațiilor eliberate de Serviciul Hidrometeorologic de Stat.</p>
15.	Inspekția de Stat în Construcții		Respectarea calității în construcții (proiectarea, execuția, exploatarea și postutilizarea construcțiilor, producerea materialelor și articolelor pentru construcții).
16.	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice	Calitatea și conformitatea	Respectarea cerințelor de calitate și inofensivitate pentru fabricarea și/sau năstrarea și/sau comercializarea angro a alcoolului etilic și a producției alcoolice.
17.	Agenția Turismului	produselor și serviciilor	Calitatea serviciilor turistice prestate consumatorilor.
18.	Agenția pentru Protecția Consumatorilor		<p>1. Corespunderea produselor și serviciilor plasate pe piață cerințelor declarate și/sau prescise în documentele normative referitoare la produsele și serviciile date.</p> <p>2. Uniformitatea și exactitatea măsurilor.</p> <p>3. Respectarea legislației în domeniul protecției consumatorilor.</p>
19.	Instituția publică „Agenția Națională Transport Auto”		1. Îndeplinirea condițiilor acordurilor internaționale în domeniul transportului auto.

1	2	3	4
			<p>2. Combaterea transportului ilicit de călători.</p> <p>3. Respectarea de către transportatori a cerințelor de calitate și securitate în cadrul prestării serviciilor de transport auto de pasageri și de mărfuri.</p> <p>4. Respectarea procesului tehnologic de către agenți transportatori, organismele de certificare, gări și stații auto.</p> <p>5. Respectarea regulilor de exploatare a tractoarelor, mașinilor autopropulsate, ameliorative, de construcție a drumurilor, a altor mașini și remorci.</p>
20.	<p>Instituția publică „Căpitania portului Giurgiuleşti”</p>	<p>Siguranța și securitatea în transport</p>	<p>1. Securitatea navigației pe căile navigabile interne și în raza portuară.</p> <p>2. Calitatea și inofensivitatea serviciilor de transport naval și a navigabilității în genere.</p> <p>3. Respectarea cerințelor de securitate și calitate a navelor, mijloacelor tehnice plutitoare, instalațiilor și mecanismelor navale.</p>
21.	<p>Administrația de Stat a Aviației Civile</p>		<p>1. Siguranța zborurilor.</p> <p>2. Calitatea serviciilor prestate în cadrul aviației civile.</p> <p>3. Securitatea aeronautică.</p>
22.	<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică</p>	<p>Energetică</p>	<p>1. Respectarea de către titularii de licențe a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate.</p> <p>2. Corectitudinea calculării și aplicării tarifelor reglementate.</p> <p>3. Protecția concurenței pe piața energetică.</p> <p>4. Respectarea calității serviciilor în domeniile reglementate.</p> <p>5. Respectarea drepturilor consumatorilor în domeniul energetic.</p>
23.	<p>Inspectoratul Energetic de Stat</p>		<p>1. Construirea, fabricarea, echiparea și funcționarea obiectivelor energetice și exploatarea utilajelor, precum și a instalațiilor energetice ale consumatorilor și a instalațiilor electrice și termice de producere, transport, distribuție de la agenții economici, indiferent de sursa de alimentare, apartenența departamentală și tipul de proprietate.</p> <p>2. Eficiența energetică. Optimizarea bilanșurilor energetice, precum și</p>

1	2	3	4
			respectarea de către agenții economici a cerințelor privind utilizarea rațională a energiei electrice și termice, elaborarea și implementarea măsurilor în vederea reducerii consumurilor la o unitate de producere și prestare a serviciilor.
24.	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Comunicații electronice și poștale	Calitatea serviciilor de comunicații electronice (a furnizorilor de servicii de comunicații electronice).
25.	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor		<ol style="list-style-type: none"> 1. Utilizarea mijloacelor radio-electronice legitime ce emit unde electromagnetice și sint preconizate pentru scopuri civile. 2. Certificarea produselor și serviciilor de comunicații electronice. 3. Calitatea serviciilor poștale, inclusiv a celor prestate de furnizorii de serviciu universal.
26.	Consiliul Coordonator al Audiovizualului	Audiovizual	<ol style="list-style-type: none"> 1. Comunicarea audiovizuală prin intermediul sistemelor de televiziune și radiodifuziune. 2. Respectarea modului în care radiodifuzorii publici și radiodifuzorii privați își îndeplinesc obligațiile asumate în licența de emisie, retransmisie și în licența tehnică.
27.	Inspekția Muncii	Protecția muncii	Respectarea prevederilor legii referitoare la: contractul individual de muncă și contractul colectiv de muncă; timpul de muncă și timpul de odihnă; retribuirea muncii; normele de muncă; garanțiile și compensațiile ce decurg din relațiile de muncă; disciplina muncii; securitatea în muncă; particularitățile de reglementare a muncii unor categorii de salariați; răspunderea materială potrivit legislației muncii; completarea, păstrarea și evidența carnetului de muncă.
28.	Agencia Relații Funciare și Cadastru	Geodezie, cartografie, geoinformatică și relații funciare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Calitatea lucrărilor cadastrale, topografo-geodezice, cartografice, geoinformatică și a prospecțiilor tehnice executate. 2. Conformitatea măsurilor antierozionale și de ameliorare a

1	2	3	4
			<p>terenurilor.</p> <p>3. Utilizarea terenurilor în conformitate cu destinația acestora și cu exigențele stabilite de lege.</p>
29.	Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale	Protecția civilă	<p>1. Protecția și asigurarea măsurilor profilactice adecvate de protecție a populației și proprietății în condițiile calamităților naturale și ecologice, avariilor și catastrofelor, epifitotilor, epizootiilor, incendiilor și în cazul aplicării mijloacelor de nimicire moderne.</p> <p>2. Neadmiterea, prevenirea și lichidarea efectelor avariilor industriale și catastrofelor cu caracter tehnogen, precum și protecția intereselor vitale ale persoanei și ale societății de eventualele avarii la obiectele industriale periculoase și de efectele acestora.</p>
30.	Biroul Migrație și Azil	Migrația de muncă	<p>1. Plasarea în cimpul muncii a cetățenilor străini și apatrizilor pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>2. Respectarea condițiilor de ședere a cetățenilor străini și apatriziilor.</p> <p>3. Activitatea agenților private de plasare în cimpul muncii a cetățenilor străini și apatriziilor.</p>
31.	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	Protecția drepturilor la inviolabilitatea vieții private, la secretul personal și familial	Asigurarea nivelului adecvat de securitate a datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul sistemelor informaționale și/sau registrelor finite manual.
32.	Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase	Supravegherea tehnică și securitatea industrială	<p>1. Prevenirea avariilor și catastrofelor cu caracter tehnogen.</p> <p>2. Protecția populației și a mediului înconjurător de posibilele avarii și catastrofe.</p> <p>3. Pregătirea și atestarea agenților economici care desfășoară activități la obiectele industriale periculoase.</p> <p>4. Evidența și înregistrarea documentației de proiect și de execuție la efectuarea lucrărilor la obiectele industriale periculoase.</p> <p>5. Constatarea gradului de pregătire tehnică pentru funcționare sezonieră/permanentă a sistemului de gaze.</p>

1	2	3	4
			<p>6. Constatarea gradului de pregătire tehnică pentru efectuarea lucrărilor de dinamitare.</p> <p>7. Constatarea gradului de pregătire tehnică pentru efectuarea lucrărilor de reglare și punere în funcțiune a utilajului și echipamentului utilizat la obiectele industriale periculoase.</p>
33.	Camera de Licențiere	Licențierea activității de întreprinzător	<p>1. Desfășurarea activității de întreprinzător în conformitate cu prevederile legislației cu privire la obținerea licențelor pentru genurile reglementate prin licențiere.</p> <p>2. Calcularea corectă, vărsarea deplină și la timp la buget a taxei pentru licență.</p> <p>3. Respectarea condițiilor de licențiere la desfășurarea activității de întreprinzător.</p>

Notă informativă
la proiectul de lege privind controlul de stat
asupra activității de întreprinzător

În scopul depistării soluțiilor instituționale și legislative corespunzătoare inspirate din bunele practici internaționale conform prevederilor Programului de activitate al Guvernului „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” 2011-2014, *optimizarea legislativă și instituțională a controalelor asupra activității agenților economici, delimitarea exhaustivă a funcțiilor instituțiilor relevante, activității economico-financiare, fiscale și celor specializate, precum și crearea unui sistem unic de evidență a inspecțiilor și controalelor*, Ministerul Economiei cu suportul Proiectului Corporației Financiare Internaționale „Moldova Investment Climate Reform” a elaborat un proiect de lege privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Prevederile conceptuale de bază din cadrul acestui proiect sînt următoarele:

- Delimitarea mai clară a domeniilor de control pentru toate organele implicate în controlul de stat. Inclusiv retragerea dreptului de a iniția controlul pentru o serie de organe care se dublează.
- Stabilirea unei liste exhaustive a organelor care au drept de control și de a acorda mandat de control (iniția controlul).
- Impunerea efectuării planurilor de control în mod transparent, limitări în timp a planurilor date și obligativitatea avizării planurilor de control la organul specializat național.
- Impunerea obligativității analizei riscurilor în stabilirea planurilor de control.
- Determinarea unor criterii stricte în privința posibilității de inițiere a controalelor inopinate.
- Reglementarea regimului juridic a Condiției de înregistrare a controalelor, care va obliga controlorul să se autorizeze și oficializeze controlul.
- Introducerea Registrelor de evidență a controalelor ține de către organele de control și Registrului de Stat al controalelor - registru consolidat de evidență a controalelor, ținut de către autoritatea competentă în domeniul controalelor. În baza registrului va fi analizată informația de bază și contrapusă cu înregistrările din condiții.
- Reglementarea cât de detaliat posibilă a procedurii de control (inițiere, desfășurare, încheiere) cu stabilirea exhaustivă a drepturilor și obligațiilor părților implicate.
- Introducerea inadmisibilității de afectare a funcționării normale a persoanei supuse controlului și/sau întreprinderii de măsuri care vor duce la suspendarea completă sau temporară a activității persoanei în cauză

Astfel adoptarea acestui proiect de lege va avea un impact semnificativ și va limita gradul și modalitățile de intervenție abuzivă și nefondată a statului în activitatea întreprinderilor prin reducerea esențială a controalelor asupra activității agenților economici, precum și va facilita crearea unui sistem unic de evidență a inspecțiilor și controalelor.

Viceprim-ministru,
ministru al economiei

Valeriu LAZAR